

บทที่ 2

แหล่งข้อมูล

ข้อมูลที่นำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ มีทั้งข้อมูลเชิงปริมาณซึ่งได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครัวเรือนตัวอย่างทั่วประเทศ และข้อมูลเชิงคุณภาพซึ่งได้จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยมีระเบียบวิธีและขั้นตอนการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

2.1 ข้อมูลเชิงปริมาณได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครัวเรือนส่วนบุคคลทั่วประเทศ(76 จังหวัด) โดยมีระเบียบวิธีสถิติดังนี้

2.1.1 แผนการสุ่มตัวอย่าง

แผนการสุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นแบบ Stratified Two – Stage Sampling โดยมีจังหวัดเป็นสตรatum ชุมรวมอาคาร (ในเขตเทศบาล) และหมู่บ้าน (นอกเขตเทศบาล) เป็นหน่วยตัวอย่างขั้นที่หนึ่ง และครัวเรือนส่วนบุคคลเป็นหน่วยตัวอย่างขั้นที่สอง

2.1.1.1 การจัดสตรatum

จังหวัดเป็นสตรatumซึ่งมีทั้งสิ้น 76 สตรatum และในแต่ละสตรatum ได้ทำการแบ่งออกเป็น 2 สตรatumย่อย ตามลักษณะการปกครองของกรมการปกครอง คือ ในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล

2.1.1.2 การเลือกตัวอย่างขั้นที่หนึ่ง

จากแต่ละสตรatumย่อย หรือแต่ละเขตการปกครอง ได้ทำการเลือกชุมรวมอาคาร / หมู่บ้านตัวอย่างอย่างอิสระต่อกัน โดยให้ความน่าจะเป็นในการเลือกเป็นปฏิภาค กับจำนวนครัวเรือนของชุมรวมอาคารหมู่บ้านนั้นๆ ได้จำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น 1,930 ชุมรวมอาคาร/ หมู่บ้าน จากทั้งสิ้นจำนวน 109,966 ชุมรวมอาคาร / หมู่บ้าน ซึ่งกระจายไปตามภาคและเขตการปกครองเป็นดังนี้

ภาค	รวม	ในเขตเทศบาล	นอกเขตเทศบาล
กรุงเทพมหานคร	104	104	-
กลาง	656	360	296
เหนือ	412	232	180
ตะวันออกเฉียงเหนือ	432	240	192
ใต้	328	176	152
รวมทั้งราชอาณาจักร	1,932	1,112	820

2.1.1.3 การเลือกตัวอย่างขั้นที่สอง

ในขั้นนี้เป็นการเลือกครัวเรือนตัวอย่างจากครัวเรือนส่วนบุคคลทั้งสิ้น
ในบัญชีรายชื่อครัวเรือนซึ่งได้จากการนับจดในแต่ละชุมชนอาคาร / หมู่บ้านตัวอย่าง ด้วยวิธีการสุ่ม
แบบมีระบบกำหนดขนาดตัวอย่างเป็นดังนี้คือ

ในเขตเทศบาล : กำหนด 15 ครัวเรือนตัวอย่าง ต่อชุมชนอาคาร

นอกเขตเทศบาล : กำหนด 12 ครัวเรือนตัวอย่าง ต่อหมู่บ้าน

ก่อนที่จะทำการเลือกครัวเรือนตัวอย่าง ได้มีการจัดเรียงรายชื่อครัวเรือน
ส่วนบุคคลใหม่ตามขนาดครัวเรือน ซึ่งวัดด้วยจำนวนสมาชิกในครัวเรือน และประเภทครัวเรือน
เชิงเศรษฐกิจ

ภาค	รวม	ในเขตเทศบาล	นอกเขตเทศบาล
กรุงเทพมหานคร	1,560	1,560	-
กลาง	8,952	5,400	3,552
เหนือ	5,640	3,480	2,160
ตะวันออกเฉียงเหนือ	5,904	3,600	2,304
ใต้	4,464	2,640	1,824
รวมทั้งราชอาณาจักร	26,520	16,680	9,840

2.1.2 วิธีการประมาณผล

การเสนอผลของการสำรวจได้เสนอผลการสำรวจในระดับภาค คือ กรุงเทพมหานคร
ภาคกลาง (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร) ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ โดยจำแนก
ตามเขตการปกครอง คือ ในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล

ในการประมาณค่า กำหนดให้

$k = 1, 2, 3, \dots, m_{hij}$ (ชุมชนอาคาร / หมู่บ้านตัวอย่าง)

$i = 1, 2, 3, \dots, 32$ (หมวดอายุ - เพศ)

$j = 1, 2$ (เขตการปกครอง)

$l = 1, 2, 3, \dots, A_h$ (จังหวัด)

$h = 1, 2, 3, 4, 5$ (ภาค)

การประมาณค่ายอดรวมของประชากร มีวิธีการดังนี้

- 1.1 สูตรการประมาณค่ายอดรวมที่ปรับแล้วของจำนวนประชากรที่มีลักษณะที่ต้องการศึกษา X สำหรับหมวดอายุ - เพศ i เขตการปกครอง j ภาค h คือ

$$x''_{hji} = \frac{x'_{hji}}{y'_{hji}} Y_{hji} = r_{hji} Y_{hji} \dots\dots\dots (1)$$

โดยที่ x'_{hji} คือ ค่าประมาณยอดรวมโดยปกติจากการเลือกตัวอย่างสองขั้นตอนของจำนวนประชากรทั้งสิ้นที่มีลักษณะที่ต้องการศึกษา X สำหรับหมวดอายุ - เพศ i เขตการปกครอง j ภาค h

y'_{hji} คือ ค่าประมาณยอดรวมโดยปกติจากการเลือกตัวอย่างสองขั้นตอนของจำนวนประชากรทั้งสิ้น สำหรับหมวดอายุ - เพศ i เขตการปกครอง j ภาค h

Y_{hji}^* คือ ค่าประมาณจำนวนประชากรทั้งสิ้น ที่ได้จากการคาดประมาณประชากรของประเทศไทย สำหรับหมวดอายุ - เพศ i เขตการปกครอง j ภาค h

r_{hji} คือ อัตราส่วนของค่าประมาณจำนวนประชากรทั้งสิ้นที่มีลักษณะที่ต้องการศึกษา X กับค่าประมาณจำนวนประชากรทั้งสิ้น สำหรับหมวดอายุ - เพศ i เขตการปกครอง j ภาค h

* การคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ . ศ. 2533 - 2563 กองวางแผนทรัพยากรมนุษย์ สำนักงานคณะ กรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (มีนาคม 2538)

สูตรการคำนวณค่าประมาณยอดรวมโดยปกติ จากการเลือกตัวอย่างสองชั้นตอนคือ

$$i) \quad x'_{hji} = \sum_{l=1}^{A_h} x'_{hlji} \quad \dots\dots\dots (2)$$

โดยที่ x'_{hlji} คือ ค่าประมาณยอดรวมโดยปกติจากการเลือกตัวอย่างสองชั้นตอน
ของจำนวนประชากรทั้งสิ้นที่มีลักษณะที่ต้องการศึกษา X สำหรับ
หมวดอายุ - เพศ i เขตการปกครอง j จังหวัด l ภาค h ซึ่ง

$$x'_{hlji} = \frac{1}{m_{hlj}} \sum_{k=1}^{m_{hlj}} \frac{1}{P_{hljk}} \frac{N_{hljk}}{n_{hljk}} x_{hljki}$$

x_{hljki} คือ จำนวนประชากรที่เจงนับได้ทั้งสิ้นที่มีลักษณะที่ต้องการศึกษา X
ในหมวดอายุ - เพศ i ชุมรุมอาคาร / หมู่บ้านตัวอย่าง k เขตการ
ปกครอง j จังหวัด l ภาค h

N_{hljk} คือ จำนวนครัวเรือนที่นับจดได้ทั้งสิ้น ในชุมรุมอาคาร / หมู่บ้าน
ตัวอย่าง k เขตการปกครอง j จังหวัด l ภาค h

n_{hljk} คือ จำนวนครัวเรือนตัวอย่างทั้งสิ้น ในชุมรุมอาคาร / หมู่บ้านตัวอย่าง
 k เขตการปกครอง j จังหวัด l ภาค h

P_{hljk} คือ โอกาสในการเลือกชุมรุมอาคาร / หมู่บ้านตัวอย่าง k เขตการ
ปกครอง j จังหวัด l ภาค h

P_{hljk} คือ โอกาสในการเลือกชุมรุมอาคาร / หมู่บ้านตัวอย่าง k เขตการ
ปกครอง j จังหวัด l ภาค h

m_{hlj} คือ จำนวนชุมรุมอาคาร / หมู่บ้านตัวอย่างทั้งสิ้น ในเขตการปกครอง j
จังหวัด l ภาค h

A_h คือ จำนวนจังหวัดทั้งสิ้นในภาค h และ $\sum_{h=1}^5 A_h = 76$

$$ii) \quad y'_{hji} = \sum_{l=1}^{A_h} y'_{hlji} \quad \dots\dots\dots (3)$$

โดยที่ y'_{hlji} คือ ค่าประมาณยอดรวมโดยปกติจากการเลือกตัวอย่างสองขั้นตอน
ของจำนวนประชากรทั้งสิ้น สำหรับหมวดอายุ - เพศ i เขตการ
ปกครอง j จังหวัด l ภาค h ซึ่ง

$$y'_{hlji} = \frac{1}{m_{hlj}} \sum_{k=1}^{m_{hlj}} \frac{1}{P_{hljk}} \frac{N_{hljk}}{n_{hljk}} y_{hljki}$$

y_{hljki} คือ จำนวนประชากรที่เจงนับได้ทั้งสิ้น ในหมวดอายุ - เพศ i ชุมรวม
อาคาร / หมู่บ้านตัวอย่าง k เขตการปกครอง j จังหวัด l ภาค
 h

1.2 สูตรการประมาณค่ายอดรวมที่ปรับแล้วของจำนวนประชากรที่มีลักษณะที่ต้องการศึกษา X
สำหรับ เขตการปกครอง j ภาค h คือ

$$x''_{hj} = \sum_{i=1}^{32} x''_{hji} \quad \dots\dots\dots (4)$$

1.3 สูตรการประมาณค่ายอดรวมที่ปรับแล้วของจำนวนประชากรที่มีลักษณะที่ต้องการศึกษา X
สำหรับ หมวดอายุ - เพศ i ภาค h คือ

$$x''_{hi} = \sum_{j=1}^2 x''_{hji} \quad \dots\dots\dots (5)$$

1.4 สูตรการประมาณค่ายอดรวมที่ปรับแล้วของจำนวนประชากรที่มีลักษณะที่ต้องการศึกษา
 X สำหรับภาค h คือ

$$x''_h = \sum_{j=1}^2 x''_{hj} = \sum_{i=1}^{32} x''_{hi} \quad \dots\dots\dots (6)$$

- 1.5 สูตรการประมาณค่ายอดรวมที่ปรับแล้วของจำนวนประชากรที่มีลักษณะที่ต้องการศึกษา X สำหรับเขตการปกครอง j ทั่วประเทศทั้ง 5 จังหวัด คือ

$$x_j'' = \sum_{h=1}^5 x_{hj}'' \quad \dots\dots\dots (7)$$

- 1.6 สูตรการประมาณค่ายอดรวมที่ปรับแล้วของจำนวนประชากรที่มีลักษณะที่ต้องการศึกษา X สำหรับหมวดอายุ - เพศ i ทั่วประเทศทั้ง 5 จังหวัด คือ

$$x_i'' = \sum_{h=1}^5 x_{hi}'' \quad \dots\dots\dots (8)$$

- 1.7 สูตรการประมาณค่ายอดรวมที่ปรับแล้วของจำนวนประชากรที่มีลักษณะที่ต้องการศึกษา X สำหรับทั่วประเทศทั้ง 5 จังหวัด คือ

$$x'' = \sum_{h=1}^5 x_h'' = \sum_{j=1}^2 x_j'' = \sum_{i=1}^{32} x_i'' \quad \dots\dots\dots (9)$$

2.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ

สำนักสถิติแห่งชาติได้ทำการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสาเหตุและทัศนคติของประชากรต่อความเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมในเรื่อง ความเชื่อ คุณธรรม และค่านิยมของวัยรุ่น ซึ่งมีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนไทย และนำผลการศึกษาที่ได้มาประกอบรายงานผลการสำรวจเพื่อจะได้ให้ภาพทางสังคมที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.2.1 จังหวัดที่ทำการศึกษามี 4 จังหวัดคือ เชียงใหม่ สุพรรณบุรี ภูเก็ตและขอนแก่น

2.2.2 การเลือกกลุ่มประชากรตัวอย่างให้ทางสถิติจังหวัดคัดเลือกอำเภอมาจังหวัดละ 1 อำเภอ และในแต่ละอำเภอคัดเลือกมา 1 หมู่บ้าน ในแต่ละหมู่บ้านเลือกคนมา 3 กลุ่ม คือ กลุ่มเยาวชนอายุ 15-24 ปี กลุ่มวัยทำงาน อายุ 30 - 55 ปี และกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป กลุ่มละ 10 คน แต่ละกลุ่มมีทั้งเพศชายและเพศหญิง และมีการศึกษาระดับประถมศึกษา - มัธยมศึกษาตอนต้น ยกเว้นกลุ่มเยาวชนอายุ 15 - 24 ปี ในเขตเมืองเป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษา รวมกลุ่มสนทนาทั้งสิ้น 24 กลุ่ม ผู้เข้าร่วมสนทนาทั้งสิ้น 220 คน ขณะทำการสนทนากลุ่มจะมีการจดบันทึกและบันทึกเทปด้วย หลังจากนั้นนำเทปมาถอดข้อความตามหัวข้อที่ต้องการศึกษา รายละเอียดจากการจดบันทึกและจากการถอดเทปคือข้อมูลที่นำมาใช้ในการศึกษาเชิงคุณภาพ

2.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสำรวจการเข้าร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรม พศ. 2548 ดำเนินการสำรวจครัวเรือนส่วนบุคคลตัวอย่าง ซึ่งมีรายชื่อปรากฏในบัญชีรายชื่อครัวเรือนของการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรในเดือน พฤษภาคม 2548 โดยใช้พนักงานของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ออกไปทำการสัมภาษณ์สมาชิกทุกคนในครัวเรือน

2.4 การประมวลผลข้อมูล

2.4.1 ขั้นตอนการประมวลผลข้อมูล

2.4.1.1 ทำการบรรณาธิกรและลงรหัสที่สำนักงานสถิติจังหวัดทุกจังหวัด

2.4.1.2 ทำการบันทึกข้อมูลด้วยเครื่อง ICR (Intelligent Character Recognition) ที่สำนักงานสถิติแห่งชาติกรุงเทพมหานคร

2.4.1.3 บันทึกข้อมูลและตรวจสอบข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ และประมวลผลเป็นตารางสถิติ ที่สำนักงานสถิติแห่งชาติกรุงเทพมหานคร

2.4.2 การปิดตัวเลข

ในตารางสถิติ ผลรวมของแต่ละจำนวนอาจไม่เท่ากับยอดรวม เนื่องจากข้อมูลแต่ละจำนวนได้มีการปิดเศษเป็นอิสระจากกัน

2.5 การเสนอผล

จัดทำรายงานผลการสำรวจ ดังนี้

1. รายงานผลเบื้องต้น
2. รายงานผลฉบับสมบูรณ์ (ทำวาระชอณาจักรและรายภาค)